

БАХТИМИЗГА СОҒУ ОМОН БЎЛИНГ, ОТАХОНЛАР, ОНАХОНЛАР!



ОШИБУ
СОҒУДА

**Эркак
оиланинг
қўрғони** 2

**Белингда
белбоғинг
борми?** 3

**Тўғри
йўлни
излайман** 4

**Ит
итлигини
қилади** 5

**Шакарнинг
ози ширин** 6

**Ҳаёт
давом
этар...** 7

**Дунёда бор
экан
муҳаббат...** 8

Пойтахтимизнинг Шайхонтохур тумани «Ибн-Сино» маҳалласида истиқомат қилувчи ҳозирда 78 ёшни қарши олаётган Ҳамидулла Мулла Пулат ўғли ва 75 ёшли Соҳиба ая оиласида 7 фарзанд (5 қиз, 2 ўғил) ўсиб камолга етди. Улар бош бўлган хонадон маҳаллада энг ибратли оила сифатида эъзозланади. Ҳамидулла ота 50 йил пойтахтимиздаги 24-урта мактабда ўқитувчи ва илмий бўлим мудури бўлиб ишлаганлар. «Республикада хизмат курсатган халқ таълими ходими» унвонига сазовор. Инсон ҳозир нафақада бўлишларига қарамай жамоатчи мухбир сифатида рузномаларда, жумладан «Оила ва жамият» саҳифаларида ҳам ахлоқ-одобга оид ўз мақолаларини мунтазам чоп эттириб келади. Бундан ташқари 50 йилдан ортиқ даврда курган-кечирганларини қаламга олиб «Хотиралар тўплами»ни ҳам бунёд этмоқдалар.

Соҳиба ая ҳам нафақада бўлишларига қарамай ҳамиша нима иш биландир машғул, тиниб-тинчимайдилар. Фарзандлар, невараларга меҳрибон она, буви, қайнона. Бу катта, аҳил хонадоннинг тинчлиги, хотир-жамлиги, фаровонлиги ана шу икки табарруқ инсоннинг меҳру саховатидан нур, қувват олган десак муболага бўлмас.

Дийдорлашув-чиройли, маънили меҳмондорчилик халқимиз табиатида хос хислатлардан биридир. Ҳамидулла ота ва Соҳиба ая хонадони ҳамиша хешу ақрабодлар, дўсту ёрлар ташрифидан мунаввардир.

Мана эшик кўнгираги чалиниб ота ва ая дийдорини соғиниб хонадонга азиз меҳмон кириб келди. Кенжа неваралар келинлари экан!

Фотомухбиримиз Миробид Мирсодиқов уларни ана шу бахтиёр лаҳзаларда суратга туширди.

Свидмурод САИДАҲМАД



ЭРКАК ОИЛАНИНГ ҚЎРҒОНИ

(Шоира Турсуной СОДИҚОВА билан суҳбат)

асрасин, асрасин — дид курлиги, юрак карлиги, завку шавқнинг улишидан асрасин! Атрофга нафи тегмайдиган мисри соғдан, ҳаётни севадиган, ҳеч йўқ яхши дуолар берадиган битта бемор чандон афзалдир.

— Сизнингча «қисмат» тушунчаси нима?

— Ҳар кимнинг қисмати яратганингиз узидан деб жавобни чурт кесиш ҳам мумкин. Аммо бу тамошо ҳаётни кузатар экансан, унинг турфа таъмини гоҳ йиғлаб, гоҳ қунаб тотар экансан, нима учун ҳаммага ҳар хил қисмат бўйрилишини тушунгинг, таҳлил қилгинг ва савоб йўлида ортингдан қолдиганларингизга уқдириб кетгинг келиб қоларкан.

Ҳаёт-ку ўзи «эканнингни оласан», «қилмиш қидирмиш» деган шартларини тинмай руқач қилиб туради. Биз эса уни хоҳлик билан четга суриб, ҳаттолар содир этаверамиз: яширин ёлгон гапириб қуямиз, мақтаниб қуямиз, дилдорликка, гийбатга, ҳаром лўқма ва нопок йўлга юз тутамиз ва бу билан узимизга қулфат чорлаймиз. Биз нафс туфайли шундай бўлдик. Гийбат, ҳиёнат, ёлгон — емак-ичмак нафси, мулку давлат, шуҳрату мартаба нафсидир, шавҳоният нафсидир.

Ҳоҳида бирор қадроннинг йўлиққан қайғусига ўта ачиниб, жон ҳалак қилсам, онам мени қаттиқ қойир, «қулингдан келган яхшилигини қил, аммо бунақа татиб кетма, унга худонинг раҳми келсин» дердилар.

Қисмат ноқис келдими, дарҳол узимни тафтиш қилай: мен ё уз хатоим, ё ота-онамнинг қайсидир хатоси учун жавоб бераман экан.

Сендан хоҳ жонлик, хоҳ жонсиз нарсга зийн етдимми, жазо қутавер. Бировга безарар тарзда, ўзингни билиб-гина яшаш ҳам кифо эмас. Ўзингдан

ги жами афзаллики бошқага ҳам юқтиришга уриниб, ўзингни қандай эҳтиёт қилсанг, атрофга ҳам шундай бағдардон булсанггина завол курмас экансан.

Ўйингдаги исрофгарчилик, тутумингдаги нопоклик, сув қўймаганинг учун қуриётган ана бу дарахт, экин эксанг боғ бўлиши мумкин бўлган, сендаги гафлат туфайли ахлатхонага айланиб, йиғлаб ётган довлинг, кучанг ё чорбоғинг, сендан ҳурмат курмаган аёлинг, ёйинки эркагинг, сени туғиб, сенинг озорларинг ичра тузиб бораётган онанг, сендан етарли оталик ё оналик меҳрини ололмагган бағрингдаги боланг, ёки кунингиз, умрингга яраб, озуқа бўлиб турган неъматлар, имконлар учун шуқрона айтмаслигинг, қувонмаслигинг... бари, бари қисматингни қандай бўлишини белгилайдиган омиллари. Пешонадагини Аллоҳдан эмас, ўзингдан кўр экан...

— Ўзбек эркаклари раҳмингиз келадими?

— Нера бундай газакли савол беряксиз?

Аёллар ундок бўлиб кетди, аёллар бундок бўлиб кетди, нечукким, эрларни босиб ўта бошлади маъносидами?

Мухбир укам, эркагу аёлдаги бугунги сакталиклари шуронинг асорати деб узимизни юпатиб турибмиз. Аслимиз тоза, иншооллох, қаторда асил йигитларимиз йўқ эмас деб, ҳаминқадар узимизни юпатиб турибмиз. Аммо андишани йиғштириб айтай: аёлга юз хил талабномалар қўйлади ва ҳар сафар синчковлик билан фалон банди бажарилмади, деб писанда қилинади. Аёл ишлаб келади, аёл туғади, аёл бола тарбиялайди, аёл уйда хизматкор. Хизматки, нон ёпиш, овқат қилиш, кир ювиш, касал боқиш, молга қараш, сунпур-сидир, дазмол ва минг ҳоказо! Шунча меҳнат — азиятнинг устига

ДИЙДОР

«аёлмисан, шу вазифанг, улгуришинг шарт», деб туриш худобехабарлик эмасми?!

Агар аёл бугун эридан бир қадам илгариллаб кетган бўлса, бу бугунги эркакнинг беҳунарилиги, шудсизлиги ёки ориятининг суст кетганидир.

Эркак оиланинг қўргони, ҳам моддий, ҳам маънавий устуни, қуриқчи-сидир. Шариатда ҳам, дуневий тарозда ҳам шундай белгиланган.

Хўш, бугунги эркак ўз бурчини уйдаяптими? Нера аёллар бозорда? Нера аёллар қурилиш ашёлари ташийди? Идораларда юмуш билан югуриб иш битираётганлар — аёл. Сиз қансиз эркаклар? Аёлингиз пул топиб, қозон қайнатса, соғ бўла туриб, ориятингиз оғирмай, уни қандай ҳазм қиласиз?

Қўлингизга пул тушса, уфатчилик қиласиз, машина олиб минасиз, сизнинг рузгорингиз заҳматидан озиб-тўзиб кетган аёлингиздан кўнгли совишларни айтмайсизми! Иккинчи ўчинчисига қараб оғиб ҳам кетасиз! Уятни ҳам унутасиз-да, мусулмончиликни пеш қиласиз.

Аммо аёлингиз яхшиси ҳам, ҳатто сизу биз ёмон курган ёмони ҳам топганини чумолидай уйига ташийди, рузгори чаплайди. Қани айтинг-чи, ким номардкор?

Азизим, пулингиз йўқ бўлса, қўлингиз билан, тилингиз билан муруват қилинг, муомалангиз парварши урнида бўлсин. Бойиб кетсангиз, машина олмасангиз олманг, аммо аёлингиз тузга зорикмасин. Рузгордаги оғир юмушларга ҳақ тулаб Ҳаширчи елланг. Болаларингизга илми тарбиячи чорланг. Соғлигини асранг унинг, ютазмайсиз. Аялган аёл эркакнинг захирадаги бойлигидир. Эркак аёл миллатнинг афзаллашувидир.

Раҳм бугунлик кунда эркакка эмас, аёлларга муҳимдир. Мухбир укам!

Суҳбатдош Мухтор БЕК.

КЕПАЖАК — БОЛАЛАР ҚЎЛИДА

Истиқболи порлоқ давлатнинг тақдири ҳам бевосита болалар билан боғлиқ. Шундай экан, ҳаётимиз, барча эзгу-ниятларимиз давомчилари саналган болаларни билимли, маънавий жиҳатдан соғлом, мустақил фикрлайдиган инсонлар қилиб тарбиялаш шу куннинг долзарб вазифасидир. Айни пайтда ҳукумат сиёсати даражасида қаралаётган бу масаланинг назарий-ҳуқуқий пойдевори яратилган. Эндиги мақсад уни мустаҳкамлаш ва амалиётга тадбиқ этишдан иборат.

Маълумки, республикамызда «Соғлом авлод учун» давлат дастури ишлаб чиқилиб барча сайи-ҳаракатлар ягона шу мақсад сари йўналтирилган. Бу борада муайян ишлар амалга оширилмоқда. Ҳуқуқий давлат барпо этиш ва жамиятни демократлаштириш жараёнида ҳам умумжаҳон миқёсида эътироф этилган ҳуқуқий тамоиллар ва меъёрларга таянган ҳолда энг аввало болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга катта эътибор берилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Болалар жамғармаси билан Буюк Британиянинг «Болаларни қўтқаринг» фонди ҳамкорлигида ўтказилган семинар-тренинг ҳам мазмун-моҳияти жиҳатдан айнан ана шу мақсадга қаратилди.

Икки кун давом этган семинар-тренинг иштирокчилари — Республика Болалар жамғармасининг вилоят бўлиmlари масъул ходимлари ва жамоат ташкилотлари вакиллари Буюк Британиялик ҳамкорлар томонидан тайёрланган болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга оид махсус дастур билан танишдилар. Шунингдек анжуманда Болалар жамғармаси раиси И. Юсупованинг «Болалар ҳуқуқлари Конвенсияси» тўғрисидаги маърузаси ҳам тингланди.

Н. Аннаева

ХОТИН-ҚИЗЛАР ФАОЛЛИГИ ОШИРИЛСИН

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитасининг V-Пленуми бўлиб ўтди. Унда «Ўзбекистон Республикаси хотин-қизлар кўмитасининг Республика Президенти И. Каримовнинг Олий Мажлиси XII-сессиясидаги маърузасидан келиб чиқадиган вазифалар ҳамда мамлакат хотин-қизларнинг сиёсий фаоллигини ошириш борасида олиб бораётган ишларини ривожлантириш вазифалари тўғрисида»ги масала муҳокама этилди. Бу масала юзасидан Ўзбекистон Бош вазирининг уринбосари, Республика хотин-қизлар кўмитаси раиси Дилбар Гуломов ва нутқ сўзлади.

Мунозараларда «Адолат» партияси раиси, ТошМИ ректори Т. Даминов, Қашқадарё вилоят ҳокими уринбосари, вилоят хотин-қизлар кўмитаси раиси К. Исмоилова, Андижон вилояти Олтинкул тумани «Намуна» жамоа ҳўжалиги бригад бошлиғи С. Абдуллаева, Тошкент шаҳар ҳоким уринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси Ф. Абдурахимова, Ўрта Чирчиқ тумани «Ўрта Сарой» деҳқон ҳўжалиғи раиси М. Ҳолиқова ва бошқалар сўзга чиқдилар. Йиғилиш қатнашчилари бугунги кун ташвиш-қувончлари ҳақида фикр билдиришаркан, Президентимиз томонидан 1999 йил «Аёллар йили» деб эълон қилинишидан гоётада мамнун ва миннатдор эканликларини изҳор этишди.

Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси Пленумида Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси уринбосари Буритов Шодиева иштирок этди ва сўзга чиқди.

М. ИБРАГИМОВА

АЗАЛИЙ ДУСТЛИК РИШТАЛАРИ

Маълумки, шу йил 17—18 декабр кунлари Молдова Республикаси Президентининг мамла-

катимизга расмий ташрифи қўтилмоқда. Молдова ҳам Ўзбекистон сингари том маънода собиқ Иттифок таркагандан кейин мустақил давлат мақомига эга бўлди. Келгуси йилда бу давлат уз истиқлолининг беш йиллигини нишонлайди. Молдова билан Ўзбекистон ўртасида азалий дўстлик ва қардошлиқ ришталари мавжуд. Ҳар икки мамлакатнинг сиёсий-ижтимоий муносабатлари, иқтисодий-маданий алоқалари мустақиллик шарофатида янада юксак пағонага кўтарилмоқда.

Қуни-кеча Ўзбекистон Миллий Матбуот марказида бўлиб ўтган матбуот брифинги Молдова Республикаси Президентининг мамлакатимизга буладиган расмий ташрифига бағишланди.

Матбуот брифингда Молдова Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси Николас Осмокеску ушбу расмий ташрифнинг аҳамияти ва унда кузланган мақсадлар ҳақида қисқача гапириб берди. Шунингдек, элчи жаноблари журналистларнинг икки давлат ўртасидаги ўзаро алоқа ва ҳамкорликларга оид қўллаб-қувватлашга алоқасида жавоб қайтарди.

М. Сулаймонов



1998 — ОИЛА ЙИЛИ

ҲАММА ҲАВАС ҚИЛАДИ

Бу оилага маҳаллада ҳамма ҳавас қилади. Оиланинг падари бузруквори эл меҳрида, оила ардоғида яшаб ўтган Боситхон ота қирқ йилдан ортиқ ўқитувчилик қилган. Боситхон ота Турсунов нафақага чиққач ҳам тиниб-тинчимеган. Тошкентнинг қадимий гушаларидан бўлган «Катта қозиробод» маҳалласи фаолларидан эди. Оралари бузилиб, сочилиб кетай-кетай деб турган оилаларни тиклади. «Етим қанча кам бўлса, олам шунча гўзал!» — дегувчи эдилар ҳар доим ота-хон. Бирон боланинг ҳам тирик етим бўлмаслиги учун жой куйдирардилар.

«Улгандан қолган яхши», — деган нақл бор элимизда. Боситхон отанинг фарзандлари ҳам уларнинг узларига ухшаш одамшаванда чиққан. Улардан бири — Шўхрат Турсунов маҳалламизда истискоқ қилдиладилар — оталари чирогини ёқиб утирибдилар. Шўхрат Турсунов ҳақида суз кетиш қариялар: «Отасининг боласи», дейишади. Ҳа, Шўхратхон худди оталари сингари қўлларидан келган яхшиликни ҳеч қимдан аямайдиган инсон. Шўхратхон шифокор, уларнинг рафиқалари Шойраҳон ҳам шифокор. Шўхратхон Турсунов Республика педиатрия институти

клиникасининг бош враччи. Шойраҳон эса айни маҳалламиз ҳудудидан жойлашган Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазирлигининг биринчи клиник шифокори. Эрхотин иш жойида ҳам, маҳаллада ҳам обрў-эътиборли инсонлардир. Уттиз икки йил бира умргузаронлик қилиб турт қиз ва бир ўғил ўстиришди, неваралари ҳам етилиб келяпти.

Фарзандлари ҳам ота-она касбини танлашди. Тўнгич қизлари Фаридахон ҳам. Шўҳидахон билан Умидахон ҳам шифокор. Бу ниятга етишмоқ осон кечмаган албатта. Кенжа қизлари Хурридахон ҳам шифокор бўлишни орзу қилди ва Тошкент Та-



бобат институти ҳузурида тахсил олаётир. Демак, бир оилада етти шифокор — қаттагина шифокорлар сулоласи етишиб чиқаётир.

Бўтун маҳалладошлар улардан хурсанд. Боситхон ота билан Латофат онанинг чироқлари ёниқ.

Холида АХРОРОВА

Яхшилардан суз очдик

САДАҒАНГ КЕТАЙ, ЯХШИЛАР!

Яқинда ҳаётимда оғир жудолик кўрдим. Яккаю ёлғиз фарзандим Александр Дробахани бевақт улим орамиздан олиб кетди. Узим татар қизи булсам-да, тақдир тақозоси билан эллик йилдан бери меҳр-оқибатли саҳоватпеша ўзбеклар орасида яшаб келаётиман. Шу тўғрисида ёлғизланиб қолмадим. «Каттақурғон тонги» газетаси ходимлари Каримжон Соатов ҳамда Саломат Ҳаққуловалар оғир қўнларимда мадад бўлишди. Улимнинг дафн маросимларини ўтказиб беришди, рўзгоримдан, бор-йўғимдан хабар олиб туришади. улар билан она-болодек бўлиб кетдик. Мана, ҳозир 82 ёшга кирдим. Бу икки ёш юз билан юзлашиб юрсин. Бахтини тўқис қилиб яратгани рост бўлсин. Олган дуолари олтин бўлиб қайтсин. Булар каби оқибатли ёшлардан биз ёлғиз қариялар жуда миннатдоримиз.

Камилия ДРОБАХА

Арзи ҳол

БЕЛИНГДА БЕЛБОҒИНГ БОРМИ?

Поп туманидаги Олтинқон шаҳарчасида яшовчи Саодат Эркабоевадан таҳририятимизга хат келди. Бир варақ оқ қоғоздан ошар-ошмас ҳажмдаги ёзув машинкасида ёзилган мактубни бош кутармасдан ўқиб чиқарканман, муштипар аёлнинг дардига шерик бўлдим. Уз навбатида унинг турмуш ўртоғига нафратим тулиб тошди. Гапнинг пуск қалласини айтсам, белида белбоғи бор эркак бу ишни қилмайди. Зотан, эркакнинг иши фақат мардликдир. Афсуски, энди бу йўсинда мулоҳаза юриштишдан фойда йўқ. Сабаби, булар иш бўлиб, бўғи синди. От жар ёқасига борганда жиловини тортгандан не фойда? Барибир жарга қулаши аниқ Бузилган бу оиладан брўг оламда ёдгорлик бўлиб икки нафар тирик етим қолди. — 1987 йилда эр-хотин уз қучимиз билан уй-жой қуришга киришдик. — дейилади изтиробли мактубда. — Отам Юсупжон Эркабоев бизга қурилиш материалларидан ердан берди. Янги иморатни тиклашда менинг ҳам ҳиссам қатта, турмуш ўртоғим билан елкама-елка туриб меҳнат қилганман.

Ҳейнчалик тўғрироғи, 1996 йилдан бошлаб эрим ичкиликка рух қўйди. Уйга маст-аласт ҳолда келиб, мени бекордан бекорга ҳақоратлайдиган ва урадиган бўлиб қолди. Оилани сақлаш учун қилган барча ҳаракатларим беҳуда кетди. Ниҳоят, ноилоҳ отамнинг уйига кетишга мажбур бўлдим. У эса бошқа аёлга уйланиб олди.

Шундан сўнг Саодат Эркабоева никоҳ давомида қурилган уйдан ҳақи борлигини талаб қилиб, Поп тумани судига даъво аризаси билан мурожаат этади. Суд мазкур фуқаролик ишини урганиб даъвогарни уйга қиритиб қўйиш тўғрисида ҳал қилувчи қарор чиқаради. Лекин суднинг шу йил 31 март кўни чиқарган ажрим қарорини ижро этиш суд ижросиси М. Аҳмадалиев томонидан салкам бир ярим ой асоссиз равишда пайсалга солиб келинади.

— Олтинқондан Полга қатнайвериб бор-бўдимдан ажрадим. Чунки йўл кира ҳақи бир тарафга 114 сум. Март ойидан бун қўлимда ёш болам билан ҳар ҳафтада азоб тортиб Полга қатнайман. Туман суди раиси Қ. Қанаев ҳузурига уч марта арз қилиб бордим. Натижа бўлмади. Суд ижросиси М. Аҳмадалиев ёлгон ваъдалари билан мени зериктирди, — деб ёзади хат муаллифи.

Ниҳоят 12 май кўни даъвогарнинг талаби қондириладиган, уни жавобгар А. Норалиевнинг отасини номидаги уй-жойга қиритиб қўйиладиган бўлди. Бироқ, даъвогар алоҳида йўл ажратиб берилишини сураб уйга қиритилган бош тортди. Натижада ижро бошқа кўнга қолдирилади.

Бу орада А. Норалиев отаси ва оғайинлари кўмағида янги солган иморатни бузиб ташлайди. Даъвогарнинг талабини қондирмаслик ёки унинг ҳақдорлигини тан олмаслик мақсадида атайин қилинган бундай ўзбошимчаликни қўпчилиқ қоралаш турсан гап. Чунки аҳмоқ одам уй бузади, ақлли одам уй тузади.

Шу тариқа ажрим қарори иккинчи марта ҳам ижро этилмасдан қоғозда қолиб кетади. Даъвогар ва унинг болалари қиритиб қўйилиш лозим бўлган уй-жойнинг бузиб ташлангани бунга асосий сабаб қилиб қўрсатилади. Ва ниҳоят жорий йилнинг 7 октябрь кўни ушбу қарорни ижросини тазминлаш мақсадида учинчи марта ҳаракат қилинди. Лекин бу сафар ҳам даъвогарнинг талаби қондирилмади. Сабаби жавобгар номида бошқа уй-жой йўқлиги маълум бўлди.

— Шундан кейин сабр-қосам тулиб Наманган вилояти ҳокимлиги адлия бошқармасига арз қилдим, — дейди С. Эркабоева. — У ердан берилган жавоб ҳаттини олиб, 27 октябрь кўни туман судьяси Х. Тожибоевга ўрашдим. Орадан ун уч кун ўтгач, 9 ноябрь кўни яна бордим. Ушанда судья «Сиз кетаверинг, ўзим ёзма равишда хабар бераман», — деб айтганди. Шунга ҳам бир ойдан ошди. Лекин ҳали ханузгача ҳеч қандай натижа йўқ.

Ҳозир қиллик уймада турибман. Отам оддий ишчи одам. Оиласида ун жон бор. Узининг рўзгорини зўрга юртзаётган отамга икки нафар болам билан боқиманда бўлиб утирибман.

Жабрдийда фуқаро С. Эркабоева мактуби сўнггида йил буйи пайсалга солиб келинаётган уй-жой масаласини ижобий ҳал этишда таҳриратий ёрдамга муҳтож эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтган. Хотиржам бўлаверинг. Бу хат энди таҳриратийнинг доимий назоратида туради. Унинг ижросини таъминлашни ҳам ўз зиммасига оламиз. Ҳар ҳолда Поп тумани суди чиқарган ажрим қарорини ижроси каби сассиқ инақдек қўзиб юрмасак керак-ов! Яна ким билсин.

Комил ТОШМИРЗАЕВ



Хотиржам утириб чой ичишга не етсин...

БОЖХОНА ХАБАРЛАРИ

ПАШША ТУШДИ

«Бўйнида иллоти борнинг оёғи қалтирайдик», — деганлари рост экан. Божхона масканига келганда Қирғизистон фуқароси Ольга Фахриддинованинг игнадек оёқларига титроқ кирди. Чунки Республикамиздан яширин ҳолатда олиб чиқиб кетаётган 154200 сумлик «маргарин», 224 литр татмаг пастаси ва юз килограмм «қуюқ сўт» маҳсулоти унга қарашли эди-да.

Энди Олғанинг «оши»га пашша тушгани етмагандек, бошига ҳарҳаша ортмаса гўргайди.

НАФС БАНДАСИ

Одобнома дарсида ўқитувчи ўқувчиларга шундай бир савол билан мурожаат қилди:

— Нима сабабдан балиқ қармоққа илинади?

— Онгизлиги тўғрисида, — деб жавоб берди олдинги партада утирган бола қўл кўтариб.

— Йўқ, тополмадинг. Утир!

— Менимча, бу эҳтиёсизлик оқибати бўлса керак, — деди яна бир ўқувчи. Ўқитувчи бош ирғаб, «йўқ» ишорасини билдирди. Ниҳоят, учинчи ўқувчи тўғри жавобни айтди.

— Балиқнинг нафси қармоққа илинишига сабаб бўлди.

Қозғоғининг фуқароси Димитров билан Қолъовнинг 430560 сумлик вафлини яширин равишда юртимизга олиб ўтишга уриниши бунга мисол бўлади. Улар нафс қўйига тушмаганида бундай қилишмасди.

АРЗОННИНГ МОЛИ ТАТИМАС

«Митқубиси» русумли автоўлов ҳайдовчиси, қирғизистонлик Раҳматилла Жураевнинг уз юртига қуруқ қайтгиси келмади. Арзон нархда сотиб олган, жами 1265 килограмм гуштини машинага юклаб, йўлга қикди. Божхоначиларнинг қузини шамғалат қилиб олиб чиқиб кетганда борми, икки ҳисса ортиқ пулни топган бўларди. Афсуски... Ҳа, майли, ҳечқиси йўқ. Гуштфуруш бир оз пуск ташласа ташлабди-да... Колаверса, арзоннинг моли татимас, деганларича бор экан.

Ўзбекистон Республикаси Божхона Давлат қўмитаси ходимлари томонидан жорий йилнинг ўтган ўн бир ойда мамлакатимиз ҳудудидан ташқарига ноқонуний чиқиб кетаётган 33 миллион сумлик озиқ-овқат ва 8 миллион сумлик шакар маҳсулотлари ушланиб қолинди.

«ВО, АЛАМЖОН...»

Ҳамюртимиз Сабоҳат Жураева 104900 сумлик акция маркази сигарета маҳсулотларини яширинча мамлакат ичкарига олиб қирмоқчи бўлди. Лекин, Бухоро вилояти 4-сонли божхона ходимлари бунга йўл қўйишмади. Энди С. Жураева божхоначиларга қарата «Во, аламжон» дея «қушиқ» қўйлапти.

К. ТОШ,
М. БЕК

ЎЗ ҲОЛИМИЗГА ҚЎЙИНГ

Одамлар бир-бирига таянч, бир-бирдан хабардор бўлиши керак, мазмундаги мақолаларимдан бири чоп этилган кунлар эди. Ишхонамга бир аёл келди, юз-қўзларида одамни уздан итарядиган кибр суwrати бор.

— Сиз ўзингизни ўзингиз рад қила оласизми? — деб суwradi у дабдурустан.

— Тушунмадим.

— Менга «одамлар, бизни ўз ҳолимизга қўйинг» деган мақола ёзиб берсангиз.

— Бу менинг нуқтаи назарим эмас.

— Сиз ҳаётда фақат ўз нуқтаи назарингиздан туриб эмас, бизнинг тарафда туриб ҳам ёзишингиз керак-ку!

Аёл мен билан астойдил баҳслашарди. Охири ўзимда уни кўрганда пайдо бўлган гашликни енгиб олдим, мулойим тингловчи қиёфасига кирдим.

УНИНГ ҲИКОЯСИ

Эрим билан Лайли-Махжунлигимиз аввал бошданок на менинг, на унинг — икковимизнинг ҳам уйимиздагиларга маъкул келди.

— Ўз билгич йигит, на салом, на алиқни билади, кўни келганда энасини танимайди, — дейишди амма-халларим у ҳақида.

— Елқасига фотоаппарат осиб, сочили ёйиб ўтган-кетганини суwrата олиб юради, шим кияди, тузукроқ келин чиқмайди бунақалардан, — дебди унинг эгачи-сингиллари.

Барибир биз қаттиқ туриб олдик. «Вой, шармандалар!» «Буганича бўлган экан» деган гап-сузларга парво қилмай туй қилдик.

— Хой келин, ўрисгина келин, ҳадеб шарақлашверманг, ҳеч йўқ, катта кучага рўмол ураб чиқинг.

«Вой, амакингиз туй қилади-ю, ишга боришми, дарров пешбандингизни тақиб, ўчоқ бошига бориңг, келин идиш ювмаса, ким ювади...» — Шунақа гап-сузлар уйимизда болалагандан болалади.

Менинг ота хонадонимда «Эрингнинг одамгарчилиги йўқ, иккита нонни қўлтига кисиб келишни билмайди. Фалончининг қўви ундай, писмандончининг қўви бундай» деган гаплар бот-бот такрорланарди.

...Охири биз уйимизни бўлаккладик. Яна тинчимиз бузилавергач, шаҳарга кучиб келдик. Икковимиз қолган лаҳзалар ҳаётимизнинг энг бахтли дамлари. Мен унинг опера овозида қузиб: «Хотин-жон, ош пишди-ми?» деган саволларини ҳам, уйда калта шим кийиб юришини ҳам табиий қабул қиламан. У ҳам менинг ярим тунда уйғониб: «Зерикиб кетдим, уйқум келмаяпти, келинг, ўйинга тушиб бераман» дейишларимдан ажабланмайди. Унинг, менинг уруғларимнинг болалари ўқишга келадиган бўлишди.

— Почча, нега сизнинг бирортаям уртоғингиз йўқ?

— Опа, нега поччамга ҳеч йўқ бирорта тилло узук олдирмайсиз?

Тинч яшаш учун уларни ётоқхона, ижара уйларига жойлаштирдик. Уруғларимизнинг купти тескари бўлиб қолишди. Ота-оналаримизга «Ундай фарзанднинг боридан йўғи» тарзида гап ташишди. Хуллас, қишлоқ билан орамизга совуқчилик оралади. Қўни-қўшиллар ҳам жимгина кириб-чиқмайди.

— Кенойи, нега жавонингизга идиш-товоқ қўймайсиз? Газета-журнал деганини ўқиб бўлиб ташлаб юборсам булада-ку, не қиласиз азиз этиб?

— Укажон, энди бундай тириш уят, сал-пал у ёқ-бу ёққа қаранг, эшикни уй, ремонт-пемонт дегандай...

Одамларга ҳамма нарса кизик экан, ҳадемай қўйлагимнинг этагига осила бошлашди:

— Фалончи дўхтирга ўзин

гизни курсатинг.

— Фалончи табибга борган аёл, албатта, тугаркан.

— Айб эрингиздадир, ўргилай, текширтиринг. Қовоғини солиб юриши гапат...

Биз кўча эшигини ёпиб, орқа тарафдан — одамлар қуздан чеккароқ жойдан ўзимизга йўл очдик. Ишонасизми, урига ухшаб кириб-чиққан пайтларимиз ҳам булди. Кошки эди, бизни биров кўрмаса, бизга ҳеч ким ҳеч нарса демаса, деб орзу қиламиз.

Аммо маслаҳатгуилар кўчада, ишхонада, дўхтирхонада — ҳамма-ҳамма жойда рупарамиздан чиқиб келаверишарди.

— Раз бола кўрмайдиган бўлса, қўйда, бошқасига уйлан, тирноқсиз утасанми дунёдан!

— Вой, айланай, бола асраб олинг. Етимнинг бошини силасангиз, худо ўзингизга бериб қолар...

Балки, биз дўхтирга боргандирмиз, балки, ўзимизча бир қарорга келгандирмиз. Ахир, нима бўлсаям ўзимизнинг гап-бўлбўлдан яшаймиз-ку. Ҳеч кимга оғирлигимиз тушмаса, нон тиланмасак... Бахтсизлиги бахтимиз ўзимизники-ку, одамларга нима, ахир?

Балки, бизнинг хатомиз купдир, нима бўлсаям, жабрини ўзимиз тортишга тайёриймиз-ку. Бизни ўз ҳолимизга қўйсинлар...

...Аёл гапираркан, йиғламади, бўғилмади ҳам. Аммо товушида заҳархонада бор эди.

Мен жим эшитдим.

— Сиздан ҳам аслида ҳеч нарса керакмас. Эҳтимол, ота-онани йўкламайдиган фарзанд ҳам фарзандми, ахир, сизларни не умидда ўстирган дерсиз?

Қўни-қўшилларсиз оролда яшагандай яшашда ҳамма борми деган гап ҳам тургандир тил учингизда?

Умуман, сизнинг ҳам нима ишингиз бор мен билан??!

Аёл чиқиб кетди. Қандай келган бўлса, шундай мағрур. Асабий «дўқ дўқ» қадмлари узоқ вақт эшитилиб турди қаридордан.

Гоҳ у тарафга ўтиб, тақдирига аралашган одамларни койидим.

Гоҳ ундан ранжидим. «Ҳаммадан ажралиб яшаб буларканми. Ҳаёт — ўзи шу-да», дедим.

...Аммо ҳеч кимдан ҳеч нарса керак бўлмаса, менинг олдимга нимага келди?

Хуллас, ўзим саволлар чорраҳасида қолдим ва воқеани қандай бўлса шундайлигича эътиборингизга ҳавола қилдим.

ҚУТЛИБЕКА



ТЎҒРИ ЙЎЛНИ ИЗЛАЙМАН

Айтишларича Оллоҳ ўз севган бандасини турли синовлар билан синаб экан. Лекин мен Оллоҳнинг севган бандасини ёки унинг ғазабига учраган инсонманми, билмайман. Ёшим 24 да. Оилада 5 фарзандимиз. Ёнг қаттаси менман. Отам ҳам, онам ҳам ногиронлар. Ёшлигимдан қийинчилик билан катта бўлганман. Мактабда ўқиб юрган пайтларимда ёзги таътил кунлари ҳамма уртоқларим оромгоҳларда дам олишса, мен ишлар эдим. 11 синфни тамомлаганимда орзу-умидлар билан ҳужжатларимни ўқишга топширдим. Лекин афсус, ўқишга киролмадим. Қўпгина уртоқларим ўқишга кириб кетишди. Лекин мен мактабда аёло баҳоларга ўқишга қарамай киролмадим. Турли болаларга қўшилиб ғиёҳванд моддаларни истеъмол қила бошладим. Қўп вақт утмай уларга умуман боғланиб қолдим. Бир кун истеъмол қилмасам дузах азоблари бошланар эди. Кечалари ухлამасдан чиқар эдим. Ўзимни бошқара олмай қолардим. Қандай қилиб бўлса ҳам унинг давосини топиб, кейин тинчланардим. Лекин менинг давом учун пул керак эди. Турли йўллар билан пул топиб, дори олиб уларни истеъмол қилар эдим. Баъзан мен ота-онамнинг, укаларимнинг ризқини қийиб уйдан пул уғирлардим. Отажонимнинг менинг туйимга атаб йиғиб қўйган матоларини, ҳатто ёғ, гуруч ва бошқа нарсаларни чиқариб сотишгача борганман. Чўнки бошқа иложим бўлмаган. Отажонимнинг зор йиғлашлари, дадамнинг насиҳатлари, уртоқларимнинг бу юриш менга умуман тўғри келмаслигини айтишлари сира қор қилмас эди. Чўнки кеч бўлган эди. Дадам мени бир неча бор милиция хонасидан: «Бу менинг қатта уғлим, менинг суянчигим, боқувчим», — деб илтимос қилиб чиқариб олганлар. Қанийди мен боқувчи бўлсам, бирор марта уйда фойдам тегмаган, фақат зарар қилганман. Олган ойлигим уйга келмай қарзларга ва бошқа нарсаларга сарф бўлиб кетарди. Балки ушанда ҳарбий хизматга кетганимда умуман бошқа инсон бўлардим. Шўни уйлаб хизматга кетиш учун ариза ёздим. Лекин мени қабул қилишмади.

Ҳаётимнинг, уаттеган кўнларимнинг маъноси йўқ эди. Ёрталаб туриб чой ичишдан олдин ғиёҳванд модда истеъмол қилмасам бўлмасди. Чўнки иштаҳам бўлмасди, асабийлашиб қўлагилар билан уришар эдим. Шу тариқа 6 йил ўтди. Орада ота-онам мени қарз-ҳаволатишди. Бир ой Лекин озроқ вақт яна шу йўлга кириб менинг атрофимда...

ДИЛ ИЗҲОРИ

...мади. Ўша уртоқларим ёнимда эди. Менинг ҳаёт йўлим қизиқ қўйилган — мени қамқоқ кутмоқда эди. Шўни тушуңган дадам мени бу ерда қолдирамасликка ҳаракат қилди. У ўзининг уртоғига вазиятни тушунтириб, мени Тошкентга олиб кетишни илтимос қилди. У кишига катта раҳмат, чўнки менга ўз фарзандидай қарадилар. Шу ерда рўйхатдан ўтқиздилар. Биринчи келган кўнларим бир ҳафта мобайнида умуман ухлаганим йўқ. Кечалари сўяқларим, оёқларим оғриб йиғлаб чиқардим. Чўнки мен ҳеч қандай дори-дармонсиз, ўз иродам билан наshawандликни ташлашга қарор қилгандим. Бир ой мобайнида ўзимга келдим. Тулишиб танамга жон кирди. Энди ҳаётга бошқа қўз билан қарай бошладим. Тезроқ ишлаб ўз ота-онамга, укаларимга ёрдамим тегишини жуда хоҳлардим. Шу орада ўзимга ётоқхона топдим. Чўнки эркак бўлганлигим сабабли ўзимни синаб мустақил ҳаёт бошламоқчи эдим. Бошладим ҳам. Лекин бу ҳаёт қийинчиликлари куп экан. Қўнига 300-400 сум пул топаман. Бу пулни ётоқхона учун, ейишим-ичишим, кийинишим учун сарфлашам ва яна уйдагиларга ёрдам беришим керак. Лекин қандай қилиб?

Қўпгина идораларга бордим. Лекин маълумотим бўлмагани учун олишмаяпти.

Яқинда уйга бориб келдим. Кичкина укам бетоб, уни операция қилиш керак. Мен эса 6 ойдан буён ишлаб пул йиғолмаяпман. Ишлаганим ўзимдан ортамапти. Тошкентга қайтаётганимда дадам: «Ўғлим ҳамма умидимиз сендан», деганлари ҳеч ёдимдан кетмайди.

Лекин мен уларга қандай қилиб ёрдам берай? Гоҳида уйга қайтиб кетгим келади. Отажонимни жуда соғинаман.

Лекин бу ерда қолсам, ота-онамга фойдам тегмаса, касал укамни даволатишга пул топа оламасам нима қилай? Менинг ҳам ҳаётда орзу-умидларим бор эди.

Менга маслаҳат беринглар, нима қилсам ҳаётимни изга соламан, ота-онам, ёру-биродарларимнинг ишончини оқлаган бўламан.

ЭРГАШ, Тошкент.

ЗОРА, ОНАСИ МЕНИ ТУШУНСА...

Унинг онаси биз бирга ўқийдиган мактабда тил адабиётдан дарс бера эди. Бизнинг орамиздаги муҳаббатдан дарак топгач, бир кўни мени қақариб «Қизимни сенга бермайман, унинг бошини айлантирма», деди. Бу гап томоққа тиқилган сўякдай дилимга озор бера бошлади. Бу орада мактабни ҳам тамомладик. Ш. (қизнинг исми) ҳам мендан айниб қолди, тўғрироғи айништи қўйишди. Авваллари ҳар кўни бирга дарсга қатнардик. Энди эса бир-биримизга бегонадек бўлиб қолдик. Ш. уйдан кўчага чиқмас, мен эса оилаб кўнларимни унинг кўчасида ўтказадиган бўлдим. Ва нихоят, бир кўни кўчада тўнша келиб қолди-ю, икковимиз ҳам бир муддат ток ургандай қотиб қолдик. У аввалроқ ўзини унглаб, ўтиб кетишга чоғланди. Тўхтатдим. Ш. йиғлаб юборди-ю, дилини ёрди. Маълум бўлишича, онаси севиб турмуш қурган экан-у, бахти очилмабди. Қизчали бўлишига қарамай ажрашиб кетишга мажбур бўлибди. Онаси: — «Опанг севганига тегиб нима бўлди, энди сени ҳам бахтсиз бўлишингни хоҳламайман», — дебди.

Энди мен нима қилай, айтинглар! Бир номардни деб ҳамма йигитларни ёмон отликқа чиқариш инсофданими?! Бир йилдан бери қийналиб кетдим. Зора унинг онаси бизни тушунса-ю, мени ҳам, қизларини ҳам бир-биримиздан айирмаса, деб худодан илтижо қилиб сурайман.

ИСКАНДАР,
Жиззах.

У БИЛАН ХАЁЛАН СУҲБАТЛАШАМАН

Мен анчадан буён сеvimли газетамизга дилимдаги баъзи дардларимни ёзиш ниятида қўлимга қалам оламани, яна андишага бораман. Мен сиз ҳам ёздагилар тиқилиб ётгандир. Энди менинг бировдан маслаҳат сурайдиган жойим ҳам қолгани йўқ-ку, дея ўйлайман. Лекин 46-сонда босилган «Унинг тўйи тезроқ утсайди...» сарлавҳали хатни ўқиб муносбат билдирмай утолмадим.

Бундан 11 йил олдин 18 ёшимда узим билан содир бўлган воқеа куз олдимга келди-ю... Ҳа, бу қизни мен жуда яхши тушуниб турибман. Рухсат этсангиз энг аввало узим ҳақимдан бир-икки оғиз жойим ҳам қолгани билан юртини битириб бир қорхонада 6 ойча ишлаб бердик. Шу ерда ишлайдиган Анвар деган йигит мени ёқтиргани ва ўзимга совчилар юбормоқчи бўлганини эшитиб қолдим. Бундан хабар топган дўгонларимнинг баъзилари ҳаваси келса, баъзилари очикдан-очиқ гайрлиги келарди.

Сабаби — Анвар йигитларнинг ичида ўз одоби, андишаси, қилаётган ишлари, сузларидаги маъносини билан барчанинг ҳурматино қозongan эди.

Мени ҳаммадан ҳам 6 ой бир хонада ишлаб, ҳаттоки иккимиз ёлғиз қолганимизда ҳам баъзи йигитларга ухшаб «мен сизни севаман» ёки умуман шунга ухшаш маънода бирон сўз айтмагани лол қолдириб қўйди, унга бўлган ҳурматиини янада ошириб юборди. Биз қўл ушлашиб бог кезмадик. Севги шундай туйғуки, менимча у дилда, кузда бўлиши керак. У тилга чиқмиши, саробга айланади. Баъзи бир қизларимиз мени кечирсинлар, нахотки шунини тушуна олишмайди. Сузимни шу жойида қизларга бир гапим бор: «Қизлархон, ёдингизда тўтинг, ҳақиқий ошқ йигит, севдим деб ҳоҳ оғзаки, ҳоҳ ёзма бўлсин ошқор қилмайди».

Хуллас, Анвар томонидан совчилар

кетма-кет кела бошлади. Лекин ота-онам ўзгаришди, қолишди. Мен ҳам ёлғиз қизман. Мени қаттиққўллик билан тарбиялаган. Ота-онамдан шу даражада қўрқар эдимки мен учун уларнинг сузи-суз, гапи-гап эди. Совчиларга кетма-кет рад жавобини бериб юбора беришди. Ота-онамнинг «Узоқ қариндошимизнинг угли ҳарбий хизматдан келса, қизимизни фақат ушанга берамиз. Бошқа бировга тегадиган бўлса, қизимиз шундай чиқиб кетаверсин», — дейишганини ўз қўлогим билан эшитдим. Бу жавоб ҳар қандай совчини ҳам қучитиб юбориши ҳеч гап эмас.

«Ота-онаси норози бўлса, қизини қандай қилиб олиб берамиз», — деб йигитнинг уйдагилар ҳам қўнчишади. Бунини мен Анварнинг ўзидан эшитдим-му...

Гўш шу пайтгача дунёнинг энг баланд чўққисини забт этган эдим, у ер жуда гузал ва кенг эдики, сўз билан таърифлаш қийин... Э-ҳе... Лекин шу баландликдан назаримда шундай йиқилдимки, юрагим қай даражада совуқ увишиб кетгани едимда. Қоя жуда тик эди. Мен эса денгизга тушдим, сузишни билмасам-да, қирғоқ ахтариб кетдим. Лекин минг афсус ҳали ҳам қирғоққа етганим йўқ, Лекин сузишни ўрганиб олдим. Бу ҳаёт уммонида, не-не гирдоблар мени ўз бағрига тортиб кетмади.

Лекин улганим ҳам йўқ. Ушанда қизимга дунё гўгурт қўтисиди қуринар, қузининг ичига қўм тўлгандайин эди, гўш...

Тақдирни қарангки, анчадан кейин ота-онам кутган йигит ҳарбий хизматдан келди. Йигитга эса мен ёқмадим. Сабаби унинг бўйи меникидан анча паст эди. Энди ота-онамнинг аҳволини қўрсангиз эди. Чунки мен айтиш шунинг тўғайли қандай калтаклар ҳам еганман. Лекин енгил тортидим. Ота-онам не қўла тушганларини сездиришмас эди.

Энди ота-онамнинг мақсади битта эди. Мени кимга бўлса ҳам эрга бе-

риб юбориш. Шу сабабдан ким келса зулрайверишар эди. Менинг мақсадим эса умуман эрга тегмасдан утиш эди. Лекин буни ҳеч кимга тушунтира олмадим. Қўнига 2-3 бор келадиган совчилар мен учун янги-янги калтаклар эди. Орадан 2 йил ўтса ҳамки бировга қўнғил бериш у ёқда турсин, севганимга хивнат қилиб қўяётгандай учрашувга йиғлаб бориб келар эдим. Урмонга ут кетса, ҳулу қуруқ баробар ёнади, дегани шу экан. Сабаби, қанчадан-қанча яхши йигитларга ҳам йўқ деганим эсимда. Нега деганда, қўнғилимга ҳеч нарса сизмас эди. Бир кун ишдан келсам, онам кучада мени қўтиб турар эди. Авзойи бузилган, бир доғчи келган, анаву ерда— сени икки соатдан бери қўтиб утиришди. Узоқ танишимиз. У аёя ёмон йигитни бошлаб келмайди. Терсанг тег, тегмасанг бу ўй сenga бегона деди.

Мен шунда «Онажон, ахир йигитни бирров қўришим ва гаплашиб олишим керак-ку», десам, ўзимга бир тарсаки урди. Шу дақиқадан бошлаб ҳаётим хал бўлган эди. Энди менга барибир эди. Йигит ҳоласи билан бекатда турган экан. Бериб гаплашиб келиб, розилик бериб юбордим. Ота-онам айтганларидек қилдим.

Эримни ҳам эшитишимга қараганда ушанда зуллаган эмиш. Овсинларим қўпинча бу ҳақда айтишади. Тўққиз йиллик турмушимиз давомида эримнинг бирон ишга, касбу ҳунарга меҳру эътиқодини сезмадим. Қачон қараманг, бировдан қарз олишни яхши қўради. Энди ана шу қарзларни уйдаги баъзи жиҳозларни сотиб тулайман, деяпти. Сотинчи бошлаган ҳам. Одамларнинг эса «Эринг ландавур, бу билан биринг икки бўлмайди», — дейишлари мени эзиб ташлади.

Дунёнинг ишларини қарангки, табиатан турлича бўлганимиз камдек биздан фарзанд ҳам бўлмайди. Қуриқлардан утганимизда бунга ишга ҳосил қилдик. Қўнғимиз тўғри келмас экан.

Унга яқин ҳомилима туғилмай нобуд бўлди. Ҳозир ёшим 29 да. Соқларим эса оппоқ қордек оқарди. Айтишингиз мумкин, нега ажралиб кетмайсан деб? Тўққиз йил бирга яшаб қўнғил бера олмадим эримга, яна бошқа бировга қўнғил бера оларимдим. Йўқ...

Мен ҳамиша уша ёшлик — навқиронлик даврим билан яшайман. Бу дунёда мени суяб турадиган ҳам, тиргаб турадиган ҳам уша Анвар. Уни қўрмаганимга 10 йилдан ошди. Лекин унинг ҳаёлисиз на қайғуим, на хурсандчилигим утади. Дардларимни ҳаёлан унга соатлаб сузлаб бераман, енгил тортаман. Баъзилар вақт даволайди, дейишади. Фикримча вақт бутунлай даволамаса-да, анча енгиллаштиради. Энди синглим Д... бек қизига ўз фикримни баён этсам. Нахотки, шунчаки бир ёлгон севгига ўзингизни шунчалар топириб қўйдингиз? Сиз агар покиза қиз бўлсангиз мағрур бўлинг, андишалироқ йигит ҳали ўчаб қолар. Ўзингизни ўлдирман дебсиз. Э-ҳе ҳали бу ҳаётда шундоқ ҳам неча ўлиб, неча тирилишларга тўғри келар экан — шуларга тайёр бўлинг.

Мен билишимча, сиз ютқамадингиз, аксинча ютдингиз. Машинадаги уша бўлгуси хотинига қийин. Сиз ҳозирча унинг биргина хивнатиини қўрибсиз. Уша хотин бечорага келажакда шундай хивнатлардан нечачасини қилмайди. деб ким айтади. Бундайларда севги бор, деб нотўғри ўйламанг. Лекин сизга маслаҳатим қузингизга қўм тўлгани чоғ, дуч келган йигитга тегиб кетаверманг. Албатта ҳали яна кимнидир севиб қўлишингизга ишонаман. Фақат урмонга ут кетганда ҳулу қуруқ баробар ёнамсин, дейман...

О.

Тошкент шахри

СИЗ ТЎҒРИ ЙЎЛ ТУТГАНСИЗ

«Мен тўғри йўл тутдимми?» 41-сон
Инобатхон, сиз тўғри йўл тутгансиз. Мен ҳам бир вақтлар бир хоразмлик йигит билан севишган эдим. Онам раҳматлик Хоразмга, узоққа турмушга чиқишимга розилик бермаганлар. Кейин бошқача ўзатишди. Лекин, ҳеч қанча турмуш қилмай, битта болам билан ота-онам ўйларига қайтиб келдим. Шу шу бошқа турмуш қилмадим. Лекин, онам бечора ула-ўлғунларича, сени мен севганингдан айириб, бахтсиз қилдим, деб армон билан бу оламдан утиб кетдилар. Мана, 21 йилдан бери битта болам билан ёлғиз яшайман. Бу фикр мулоҳазаларимни ўқиган онангиз зора ўз хатоларини тушуниб етсалар, деган ниятдаман.

МУКАРРАМА,
Сирдарё

АФСУС ЧЕКМАНГ

Инобатхон ҳеч ҳам афсус чекиб, уксинманг.

Сиз хайрли ишга қўл урибсиз. Энди сизнинг олдингизда жуда масъулиятли вазифа икки севишган ёшга қийинчиликларга бардош бериб, ҳаётда ўз ўрнингизни топиб олишга қўмлашмоғингиз даркор бўлади. Онагинангизнинг гапларидан хафа бўлманг, ҳақиқатда, ақл кетади, дейишади. Вақти соати билан улар сизни албатта кечирадилар. Чунки она ўз фарзандидан кеча олмайди, бунинг учун юрак тошдан бўлиши керак. Оналар юраги эса меҳрга йўғрилган бўлади. Сизга сабр-бардош ёр бўлсин.

Амин, Когон

ИТ ИТАГИНИ ҚИЛАДИ

«ҚАЧОНГАЧА ТАЪБИМИЗ ХИРА БУЛАДИ» 40-сон
Мақола муаллифи долзарб муаммони кутариб чиққан. Одамлар оила аъзолари (болалари, қариялар бўлиши мумкин) билан дам олиш учун хивсон, бог қўчаларда гавдасидан инсон чўчидиган ваҳимали итларни қўриб таъби хира тортади. Бу ҳолат айниқса ёш болалар учун ҳаффи, чунки ит барибир

итагини қилиши мумкин.

Собир ҲАКИМОВ

«БАРДОШАН БУЛИНГ»

«КАЯСИ ТАРАФДАСИЗ ОДАМЛАР» 40-сон

Мақолани ўқиб жудаям хафа бўлдим. Мунисанинг аҳволини тушундим. Оилам, эрим, болаларим деб шунча ҳақорат қилса-да, бир кун эмас бир кун эри узга аёлни, фарзандни упиб эркаласа... Менимча бундан ортиқ зарба бўлмаса керак, ҳаётда Эрининг бошқача қўнғил қўйишига нима мажбур қилдирди. Мен Мунисага айтадиган гапим — Сиз фақат фарзандларингиз келажагини ўйланг. Улар учун ҳаётда курашиб яшашингиз лозим. Сиз одамларга ўзингизни бардошлигингизни курсатинг. Келажакда фарзандларингизни яхши инсон бўлиб етиштиришга ҳаракат қилинг. Улар ҳаётда инсон қадрини тушунадиган бўлсин. Ўз ҳузурини ўйлаб ўзга инсон қадрини, гурурини топмасинлар.

ЗИЛОЛА А.
19 ёш

ИНСОН БЎЛИБ ҚОЛАЙЛИК

«Яна бир бузилган оила»-44 сон

Бу мақолани ўқиб, бутун вужудим ларзага келди. Баъзида ота-оналар ўз фарзандларининг бахт-саодатини уйлаш ўрнига фақат мол-дунё, арзимаган, бир пулга қиммат латта-путтага уралайишлари албатта газабни қўзғатади-да. Лекин минг афсуски, бундай қимсалар орамизда бор. Яқинда шунга ухшаш бири манзаранинг гувоҳи бўлдим. Никоҳдан утиш учун бориши керак бўлган келин шу кун қўёв томон «нексия» машинасида келмагани учун — мен нексиядан бошқа машинада қўчага қиймайман деб туриб олибди. Бечора қўёв томон «нексия» топиб, уни олиб келгунча орадан тўрт соат вақт ўтган. Бу ҳам майли, яна бир «келинбола» никоҳдан утганда қўни менга чиннигул бермасангиз мен никоҳдан утмайман деб туриб олди. Қўёв томон қишлоқдан қирқ беш километр узоқликдаги шаҳар марказига бориб чиннигул олиб боргунча роппа-роса уч соат вақт ўтган. Энди бу утган вақт орасидаги одамларнинг диққат бўлганлигини ўзингиз тасаввур қилиб қўлинг. Бу иллатлар бизларга қаредан келаяпти. Нахотки молу-дунё, кибру-ҳаволик учун бунчалар пастликка борсак.

Донишманд боболаримизнинг таъкидлашича, одамда икки хил нафс бўлар экан. Бири тирикчилик — қорин нафси, иккинчиси эса илм-маърифатга бўлган нафс экан. Биринчиси қорин туйғазиб, мол-дунё йиғиш ва бу йўлда ҳар қандайин жирканч ишлардан ҳам қайтмаслик билан баҳоланса, иккинчиси инсоннинг ўзлигини ағлаши — маънавият билан баҳоланар экан. Фақат қорин ғамини ва ўзини ўйлайдиган кишидан ҳайвоннинг нима фарқи бор.

Эй одамлар, бу уткинчи дунёда инсон бўлиб қолайлик!

К. Йулдошев.

«Маънавият ва маърифат» жамоатчилиги маркази
Навий виллояти бўлими бошлиғи.

Табриклаймиз!



Хурматли Назимов

Зиёдади!

Сени туғилган кунинг, 18 ёшинг билан чин дилдан табриклаймиз. Доимо соғ, бахтли бўлишингни тилаймиз. **Даданг ТОХИР**



Хурматли Дилбар опа!

Биз сизни таваллудингизнинг 60 йиллиги билан чин қалбимиздан қутлаймиз. Сизга узоқ умр, соғлиқ, бахту саодат тилаймиз. Фарзандларингизнинг роҳатини қуриб юринг. **Махмуда, Ботир, Махбуба, Ҳасан ва Зухролар оиласи.**

Хурматли адабқошнинг
Минбаев Бекмурду Минбаевни!



Сизнинг туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Онажонимиз Инобатхон билан узоқ умр қуриб бахтли бўлишингизни истаймиз.

Қизларингиз: Гулнора, Дилбар, Назира, Наргиза, Умида, Феруза, Гулшода, Роза. Куёвингиз ва невараларингиз.

«ДИЛОРОМ» ҲУҚУВ КУРСЛАРИ ТАҚЛИФ ЭТАДИ:

- 2 ойлик курсларга**
1. Зардушлик — Бухоро.
 2. Бичиш-тиқиш, моделлаштириш.
 3. Компьютер билимлари.
 4. Бухгалтерия.
- ИНГЛИЗ ТИЛИ**

- 3 ойлик курсларга**
1. Бошловчилар учун.
 2. Давом эттирувчилар учун.

Манзил: Муртазоева-40. Мўлжал — кинотеатр «Қозғоғистон». Тел: 34-15-59 58-48-50

Али фарзандларим ва набираларим
Афромжон, Ифромжон, Акмалжон,
Муаззамжон, Шерзоджон,
Дилмуроджон, Махкамжонлар!

Сизларни таваллуд кунингиз билан чин дилдан табриклайман. Доимо соғ бўлишингизни Оллоҳдан сурайман.

Марҳаматхон ая Сурмонова

ЭЪПОН

Сирғали райони, Дустлик-2 мавзесидаги 5 хонали квартира **СОТИЛАДИ.** Тел: 57-86-85 Мўлжал: 98, 58-автобусларининг охири.

ШАКАРНИНГ ОЗИ ШИРИН

Кейинги пайтларда телевидение орқали чет элларнинг хилма-хил фильмлари намойиш этилмоқда. Баъзида уларни қураётиб ёнингдагилардан ҳис-ҳолат бўлиб кетасан киши. Чунки уларда упишиш оддий ҳол, кийинми эса аёллар учун иккинчи даражали нарса. Менимча ана шундай фильмлар қуйилмагани ахши эди. Чунки бизнинг қизиқувчан фарзандларимиз ота-оналарининг таъқиқланганларига қарамай, барибир уларни қуришга ҳаракат қилишади. Бу эса уларнинг тарбиясига албатта ёмон таъсир қўрсатади.

Ҳозиргина «Ешлар» телеканали орқали янги «аёл зоти» номли фильмининг 1-сериясини кўрдим. Кўрдим-у ҳайрон қолдим. Наҳотки худди чет эл фильмларидаги каби узбек фильмларида ҳам ҳамма нарса очик-ойдин қўрсатиларсиз. Фильмда эр-хотиннинг бирга ётганини қўрсатиш шартмикан? Қани бу ерда ибод, ҳаё? Келиннинг соат 4 яримда эрини боғига ўрнидан турганини бошқароқ қилиб қўрсатса ҳам булар эди-ку!

Фильмларнинг бундай очик-ойдинлиги фарзандларимиз тарбиясига салбий таъсир қўрсатмайдими? Учим ўқитувчи булганим образи орқали мен ўзимни гандай сездим. Ҳа, шу аёлри ҳам галати. Худди қандай бўлиб қолганга ўхшайди! Наҳотки машаққатли ва шарофли касб эгаларига нисбатан ҳурмат шундай бўлса! Кейинги пайтларда узбек киночиларимиз хилма-хил сериаллар яратяптилар. Шакарнинг ози ширин — деганларидек сериалларнинг қўллагини нима кераги бор. Ундан қура озорқ сериали, мазмун жиҳатидан бой фильмлар яратилса бўлмайдими?

Мен, сеvimли газетамиз орқали узбек киночиларига шундай демокчи-ман: «Узбек киносининг жонқуяр фидойилари! Сиз ўз фильмларингиз билан узбек халқини дунёга танитувчи, ота-юртимиз фарзандларини тарбияловчи инсонсизлар! Сизнинг машаққатли меҳнатингизни чин дилимдан ҳис қиламан. Ва Сизга доимо омадлар ёр бўлишини тилайман.

Сизларни ибод ва ҳаёт мужассамларин, сермазмун, қаҳрамонларидан ур-нак олса арзийдиган фильмлар яратишингизни истайман. Токи ана шу фильмлар фарзандларимиз тарбиясига ахши таъсир қўрсатиб уларни ибод ва ҳаёли бўлиб камол топишларига ёрдам берсин!

Ибодли ва ҳаёли фарзандлар оиланинг қурки ва фахридир. Оила эса жамият фахри.

Замираҳон ҲАМИДОВА,
Фаргона вилояти, Қува шаҳри 2-ўрта мактаб ўқитувчиси

Фикр

Маслахатхона

борми, эски буюмдан янгисини яратамиз. Ишонмайсизми? Қаранг, бирор қўйлагингиз уриниброқ қолди дейлик... Сиз уни ташлаб юборишга ошқинманг. Қўйлагингиз ранги учмаган қўйларини қирқиб олиб, ундан чиройли ошхона фарғути тикиб олинг. Яроқсиз қисмларидан эса чойнакка таглик, қозон тутқичлари, чойни иссиқ сақлаш учун ишлатиладиган турли шаклдаги жажжи ёпқичлар тикишингиз мумкин.

Бордию кўрпа ва ёстиқ жилдларининг урта томони йиртила бошлаган бўлса-чи? Уларнинг рангига мос мато-

Утган йили деразаларимга яп-янги пардалар сотиб олудим. Бир йил ўтмай ёнлари қузилиб, ерга тушалиб қолди. Алам қилди. Пардаларни йиғиб олдим. Янги сурп харид қилдим. Пардага уша сурпдан астарлаб, диван ва қаровотларга чойшаб тикдим. Тикаётиб шу ишмидан завқим келди. Чокларини тулқинли-тулқинли қилиб тикдим, бурмали-бурмали қилиб тикдим...

Келинликдаги оқ ипак қўйлагимдан қолган қўйқимларни тикувчидан олиб асраб қувдим. Уша қўйқимлардан чиройли атиргул гўнчаларини ясадим, чойшабнинг ҳар-ҳар жойига қун-дириб қилдим. Бирим чиройли бўл-

БИР АЙЛАНИБ ЧЕВАР БЎЛДИМ...

дики... Сўнг уйладим: чет элликлар ишлаб чиқарган махсулотларига ёрлик қўйишга уста. Нега биз шунча эпломийми? Қийкилардан гунча шаклида ёрлик тайерладим. Ипларимнинг орасидан раёно гулининг рангига ухшашини танладим. Гунчамни чойшабнинг четки томонига тикув машина ёрдамида ярашдики қилиб тикиб қўйдим. Унинг ёнига чўчмома гулининг рангига ухшаш ип билан «ХА-ВАС» деган сўзни ёзиб тикдим. Сеvimли-сүйиб тикдим, ўзимни унутиб тикдим...

Чойшабни диванга ёлганимда уйнинг манзараси очилиб кетгандай бўлди. Бирим ёнғил тортидимки! Мана шунақа... Биз аёлларнинг қўлимиздан келмайдиган ишнинг ўзи йўқ. Оагина тадбиркорлик қилсак

дан озгина олиб, эскирган жой урнига улаб чиқсангиз кифоя. Жилдларни яна бироз муддат ишлатиш имкони яратилади. Товони ёки уч томони сўрилган пайпоқни асло ташлаб юборманг. Уларнинг рангига мос ип топинг. Сўнг пайпоқларни битта-битта олиб думалоқ бирор буюмга (лампочка бўлса янада ахши) ўрнатиб, йиртилган жойини тортиб-тортиб пишиқлаб тикасиз. Қарабсизки, бу пайпоқларни яна бир неча ҳафта кийиш мумкин бўлади.

Аёл уйдабурро бўлса, олам гулистон. Уйдаги ҳар бир буюм ўз урнини топади. Энг муҳими, янги буюм сотиб олиш учун йиққан пулингиз ёнингизга қолади! Бу хил чеварлигу орасталиқни ҳар бир аёл эпласи шубҳасиз. Бир уриниб қуринг-а...

Сайёра БЕКМИРЗАЕВА,
Тошкент шаҳри.

ТУШЛАРИМГА КИРАДИ БОЛАМ...

Фарзанд — ҳаёт гултожи, фарзанд — ота-онанинг сўянчилиги, орзу-армони. Фарзанд — кўнгил таскинчи. Хоҳ у угил бўлсин, хоҳ у қиз бўлсин — фарқи йўқ — ҳаёт йўлимизни ёритувчи шамчирокдир. Ёруғ дунёни тарқатиб, дорилбақога равона бўлганимизда ҳам бизнинг давомчиларимиз бўлиб қолаверишади улар.

Гоҳ-гоҳида юқоридагиларни ҳаёлимдан утказарканман, қўлим ишта, тилим сузга бормай қолади. Не қилай: куп йилдирки, биргина тирноқча зорман. Тую маъракаларга борганда таниш-ноганининг «бала-чақангиз соғ-саломатми, эгачи?» — дея берган саволларидан бир сескани кетаман. Ахир, узингиз уйланг, бундай саволга менинг фарзандим йўқ, деб жавоб қайтара олмаймакму? Наҳот истаб туманимиздаги, вилоятимиздаги ман-ман деган дўхтирларга, табиб-у фолбинларга ўзимни қўрсатдим, уларнинг айтганларига тула-тукис амал қилдим. Аммо заррча ҳам фойдаси бўлмади.

Танишларимдан бири Тошкент шаҳридаги «8 март» номли санаторийга бориб даволанишимни маслаҳат беришди. Кўнгилга яхши ниятларни жойлаб, қайдасан Тошкент, деб йўлга чиқдим. Санатория бош ҳақимаси Гулчеҳра Билоловна Ибра-

гимова мени илиқ қўтиб олди. Дард-ҳасратларимни диққат билан тинглаб, кўнгилми кутарди. Бу ердаги даволаниш даврида Кузнецова, Дилфуза опа, Элмира опа, Саломатхон, Барнохонларнинг мулоҳазалари ва муолажалари, менинг фарзандлик бўлиш илинжимга ишонч ҳосил қилди. Бу ерда даволаниб, узоқ йиллардан сўнг фарзандлик бўлган тақдирдош аёлларни ўз қўзим билан қуриб, дилим яна равшан тортиди.

Шояд, меҳрибон ҳақим ва ҳақималарнинг сидқидилдан қилган муолажалари ихобат бўлиб, кун-у тун қилган илтижоларим Оллоҳ даргоҳига етиб бориб фарзандлик бўлсам, бир-биридан ширин угил-қизларимни етаклаб, ёру-ёронларим, қариндош-уруғларим олдидан устам, бу фойий дунёдан беармон кетардим.

«Ноумид — шайтон» дейишади. Мен ҳам Яратганнинг қарами кенг эканлигига ишонаман. Тушларимга ҳар кун кирадиган фарзандларимнинг ёруғ дунёга албатта келишига умид билан яшаётман. Илоҳ, Яратганнинг ўзи мен каби кўнгли яримларни ҳеч қачон ноумид қилмасин, омин!

Х. ТИЛОВАВА,
Қашқадарё.
Баҳористон тумани.

**Умидвор
дил изҳори**

«ҲАЁТ ДАВОМ

Мен 19 ёшларда эдим. Политехникумнинг 3-курсига ўқирдим. Кунлардан бирида курсдошим Ботир исмли йигит туғилган кунига бизни — беш-олтита йигит, уч-тўртта қизни танабл таклиф қилди. Бизлар бозор-учар қилиб, совға-саломлар олиб Ботирниқига йўл олдик. Эшик кўнгиругини мен босдим. Эшикни бир қиз очди. Уни кўрдиму эс-хушимдан айрила ёздим. У жудаям гузал эди. Сал узимга келгач:

— Бу Ботирларни уйими? — дедим.
— Ҳа, кираверинглар.
— Ботир қани ўзи?
— Улар видеочи таниш акаларини олдиға кетган эдилар. Ҳозир келиб қоладилар. Кираверинглар, — деди қиз.

Биз кириб ўтирдик. Ўйда яна иккита қиз бор экан. Секин улар билан танишиб олдик. Бизга эшик очган қиз Ботирнинг синглиси экан. Исики ҳам қизиқ — Моника. Ўйдаги икки қиз эса унинг дугоналари экан. Бири Холида, иккинчиси Гулруҳ деб уларини таништиришди. Шу орада Ботир видеочини олиб келди. Қулида икки шиша «шампанский» бор эди. «Шампанский» столнинг ўртасидан ўзига жой олди. Хуллас туғилган кун қизиганидан қизиди. Уйин-кулгу — ҳақиқий дискотека дейсиз. Ҳамма ширакайф бўлиб қолган. Қарасам утирганлар ичидам, уйнаётганлар ичидам Моника кўринмади. Курсдош йигитлар билан ўртада берилиб уйнаётган Гулруҳни имлаб қақирдим. У хоҳламайгина енимга келди. Мен ундан Моника қаерда деб сурадим. У билмайман, деб яна рақса тушиб кетди. Кейин мен папирос тутатиб қизлар билан гаплашиб турган Ботирнинг олдиға бордим.

— Ботир, шундай кетворган, гап йўқ синглинг бор экан-у, бир оғиз ҳам бизга у ҳақда гапирмагансан-а, — дедим.

— Нима энди, синглимини реклама қилишим керакми?

— Йўқ, жҳлинг чиқмасину Ботир, лекин ҳақиқатдан синглинг гап йўқ экан.

— Нима, юрагингдан уриб қолдимми?

— Шунанга десаям бўлади. Ботир, илтимос, дустимсан-у, бир яхшилик қил...

— Бўпти, кейин гаплашамиз, бўптими Дилшод. Ҳозир кайфинг бор. Нариги хонаға кириб дамнинг ол, чарчаб қолсан.

Узимча Моника қаерда бўлиши мумкин деб уйладим. Кейин секин каридорға чикдим. Ошхонадан унинг овози ва қизларнинг кулгани эшитилди. Секин мураладим. Моника билан Холида идишларни саранжомлашавтган экан. Олдларига кириб бордим.

— Ҳорманглар энди, чарчамаяспизларми қизлар, ёрдам керакмасми? — дедим.

— Чарчаш қаёқда дейсиз, агар биз чарчасак ишлар чала қолиб кетади. Кейин буларни сиз ювасизми. яхши йигит? — деди Моника. Улар кулиб юборишди. Мен ҳам узини зўрлаб кулдим.

— Ювсам ювавераман, сиздака асал қиз учун миллионга идиш-товоқ бўлса ҳам ювишга тайёрман, — дедим.

У қизариб кетди. Уялганидан бўлса керак, «ҳозир келаман», деб чиқиб кетди. Бир оздан кейин бушаган идишларни кутариб чиқди. Қизлар яна идиш-товоқларни ювишга киришиб кетишди. Мен уйин-кулгу бўлаётган хонаға чиқиб кетдим. Озгина вақт ўтгач улар ҳам ишларини битириб ошхонадан чиқиб келишди. Мен Моникани уйинга так-

лиф қилдим. У уйнагиси келмаётганини баҳона қилди. Мен уни қулидан тортиб уйнаётганлар орасига олиб кирдим ва йулини тўсиб олиб уйнайвердим. У даврдан чиқиб кетолмаслигига ақли етгач уйнай бошлади. Мен ундан кўзимни узоқмас эдим. У уялганидан чиройли кузларини олиб қочар, ўзини ноқулай сезар эди. Ниҳоят чарчаб, даврдан четга чиқиб дугонасини олдиға утирди. Бироз гаплашиб ўтиргач бушаган тарелкаға стол устидаги пучоқларни сидириб олиб, чиқиб кетди. Орқасидан мен ҳам чикдим. У пучокни ташлаб энди орқаға қайтмоқчи эди, йулини тўсдим.

— Бир оз шошманг, — дедим.
— Нима, менда ишингиз борми?

ЭТАР ТАКРОР

— Сизга айтадиган гапим бор.
— Шунчалик зарурми? Кейин айтарсиз.
— Йўқ, ҳозир айтишим керак. Ҳозир айтмасам кейинроқ кечикишим мумкин. Моника... ҳалиги сиз менга ёқиб қолдингиз. Мен...

— Кўйинг шу гапларни, юринг, ундан кўра хонаға кирамиз, — деб ошхонадан чиқиб кетмоқчи бўлди. Мен қулидан ушлаб уни тўхтатиб қолдим ва ошхона эшигини ёпиб олдим. У бўлса:

— Эсингиз жойидами, куйворинг. Камроқ ичиш керак эди. Қончир, ҳозир куриб қолишса нима деб уйлашади, — деди.

— Ҳамма гап шунда-да, эсим жойида эмас. Сизни курган заҳотим эсимдан айрилиб, тамом бўлганман, — дедим баттар.

— Мен сизни севаман, фақат меники бўлишингизни истайман.

— Куйворинг, — у бир силтаниб қулини бушатиб юзимга тарсаки туширди ва мени итариб эшикни очиб чиқиб кетди. Ошхонада бироз сигарет чекиб турдим ва уйға кириб Ботирни олдиға ўтирдим. У аллақачон ғирт маст бўлган экан. Моникаға қарадим, у диван четида Холида ва Мафтуна билан гаплашиб ўтирар эди. Секин уларни олдиға бориб ўтирдим. Моника билан Холида уринларидан туриб кетишди. Мафтуна курсдошим булгани учун сенсираб гаплашар эдим:

— Мафтуна, нима гаплашаётгудиларинг?

— Сан турингд — деди у.

— Нима дейишди?

— Узингиз босиб юрсанг бўлмайди? Боядан бери сезилман, орқасидан қолмаясан.

— Нима қилай ёқтириб қолган бўлсан. Ростданам гап йўқ қиз-а?

— Бўпти, ҳозир гаплашиб курайчи, — деб Мафтуна Моникани олдиға борди. Нималарнидир унга уқтирар, Моника эса эшитишни ҳам истамётгани биллиб турибди. Мафтуна олдимға қайтиб келди. Ундан сурадим:

— Кундими?

— Бир амаллаб кўндирдим. Фақат бүгун гаплашмас экан.

— Негар?

— Гапни очиги у ҳам сени ёқтириб қолган экан. Лекин сен уни хафа қилиб қуйибсан-ку. Эшитишимча...

— Бўлди, бўлди у ёғини гапирма. Ишқилиб кунган бўлса бўлди. Энди қачон гаплашар эканми?

— Бўпти, санга ишондим. Ҳозир қақирвораман. Фақат куп ушлаб турма. Ойим хавотир оладилар.

— Ботир шундай дедию зинавоярлардан югурганича чиқиб кетди.

«КУНЛАРНИНГ БИРИДА» ТАНЛОВИГА

Беш дақиқалардан сўнг Моника тушиб келди. Ва менга яқинлашиб «ассалому алайкум», — деди. Мен алик олишни узимга эп курмай «яхшимисиз», дедим.

У «узингиз яхшимисиз Дилшод ака», деди. «Дилшод ака»!.. У мени исминни айтиб қақирди. Бундан менинг бошим осмонға етди. Шу он кечаги қилган ишим эсимға тушиб қолди. Узр сурадим. у бўлса «Ҳечқиси йўқ, тушунаман, кеча кайф устида шундай қилдингиз. Куп хижолат бўлаверманг», — деди кузини ердан узмай. Мен уни бошини кутариб қузиға қарадим. У кузини олиб қочар эди. «Демак мени кечирдингиз-а», — дедим. У секингина «ҳа» деб жавоб берди. Мен қулини ушлаганимда у сесканиб кетди ва қулини тортиб олди.

— Негар қулингизни олиб қочасиз? Ҳеч ким йўқ-ку?! — дедим. У жавоб бермади.

— Моника менга ишонасизми?

ВА ТАКРОР...»

— Менга ишонаверинг, мен сизни ҳеч кимға хафа қилдириб қўймайман. Мен сизни курган заҳотим ёқтириб қолдим. Юрагимдан уриб қолдингиз. Негар индамайсиз, гапирсангизчи Моника... Мен сизни севиб қолдим. Сиз-чи? Сиз ҳам мени сева оласизми?

У кузларини пирпиратганича, уялиб ерга қараб турарди. Мен унга:

— Негар уяласиз, ҳеч ким йўқ-ку?! Илтимос, жавоб беринг. Мени сева оласизми? — дедим.

У бошини қимирлатиб «ҳа» ишорасини берди. Шу вақт тепадан Ботирнинг овози эшитилиб қолди:

— Мони-и, бўлди, уйға кир. Овқат сузаркансан...

— Майли Моника, тезроқ чиқа қолинг. Тагин уришиб беришмасин, — дедим. У менга бироз тикилиб тургач:

— Майли, хайр, — деб зинадан кутарила бошлади.

— Мони, тўхтанг, энди қачон келай?

— Билмадим.

— Эртаға келаман, хўпми? Кутасиз-а?

— Ҳа, — деди-да юғуриб чиқа кетди. Шу-шу, тез-тез учрашиб турадиган бўлди. Боролмасмас телефон қилардим. Ботирни баҳона қилиб уйлариға ҳам кириб турардим. Ботир бизга катта ёрдам берарди.

Бир кун кечки пайт бориб қақирсам уйларида ҳеч ким йўқ экан. Хайрон бўлдим. Энди кетаман деб турсам Гулруҳ келиб қолди. У ҳам қушни уйда яшаркан.

— Ботирни олдиға келдингизми?

— Ҳа.

— Уни... Қандайдир машина туртиб кетибди. Ҳозир ҳаммалари касалхонада. Айтишларча аҳоли оғир эмиш. Ҳозир менга Моника касалхонадан телефон қилиб, сизга шуни айтиб қуйишни илтимос қилди.

(Давоми бор)

ДИЛШОДБЕК, Тошкент шаҳри,
Ҳамза тумани

БУ АЖИБ ДУНЁ

БЕНЗИН ЗҲР ИЧИМЛИК

Ҳиндистоннинг Бихар шаҳрида истиқомат қилувчи 18 ёшлик Санджид Чаттерджи тирик калтаксак, бака ва илонлар танабул қилиб устидан бензин ичади. У урф-одатга кўра ора-сира икки қошқар пиширилган турч ёки банан ейди. Унинг «ниссон емайдиған» таомни ҳам қилиши ёш-лигидан бошланган. Бундай гайри табиий овқатланиш ёш йигит соғлиғига зарар етказмаётди.

Шифокорлар дунёда кам учрайдиган бу ҳодисани тушунтириб беришга оғизлик қилмоқдалар.

БИР ЙИЛ СУВ ИЧИБ

62 ёшли Ҳинд монахи Сахаймуни 1997 йил 1 майдан бошлаб овқат емай қўйди. Фақат ҳар кун бир стакан сув ичади. У шу вақт ичида узининг ярим оғирлигини йўқотиб, тери билан тортилиб қолганган скелет қолди. Доктор Пракеш Чанд монахи куриқдан ўтказиб, унинг соғ қолганиға ҳайратда қолди. Бир йил «руза тутган» Сахаймунинг ўзи журналистларға «Мен албатта узимни жисмоний қувватсиз сезаман, лекин иродам бақувват ва эътиқодим ниҳоятда қучлидир. Узимнинг рузам билан мен инсонларға ҳеч нарсаса эга бўлмақдан бахтли бўлиш ҳам мумкинлигини амалда исботламоқчиман», — дейди.

Оч монахи бир йил ичида 100000 зияратчи зиёрат қилди. Улар уни «авлиё» деб атамоқдалар.

Маҳкам ҚУЧҚОР УҒЛИ

ЁЗ КУНЛАРИНИНГ БИРИ

Эди. Қуёш кўз очирмайди. Кун қизигандан-қизиган. Ана шундай пайтларда уйимизнинг орқасидан оқиб ўтган дарё жонимизга оро киради. Дарёнинг ўзи ҳам бизсиз зерикиб қолса керак. Тўғрида хув-виллаган дарё кечгача шовуллаб оқиб ётса... Лекин, офтоб тигида тилладай ялтираган балиқлар унга муносиб уртоқ бўла олади. Тўғрисиғи биз ҳам ана шу балиқчаларға ишқивоз эдик. Ун-йигирма чоғли болалар ўзимизни сувға отамиз, тур ташлаб, балиқ овлаймиз. Уша кун ҳам одатдағидай тур ташлаб қўйиб, ўзим пастроқда чўмилдим. Турнинг пуки қимирлай бюушлагач, кўтардим. Қарадим. Унтанча кат-

БАЛИҚЧА РАҲМАТ АЙТДИ...

та-катта балиқ ва битта кичкинагина балиқча. Катталарини челаққа солиб, кичкин-тойини қўйиб юбордим. Балиқча бир оз сузгач, бир

Бир хикоя сўзласам

нимани эсидан чиқарган одамдай кескин қайрилиб мен утирган қирғоққа томон сузиб кела бошлади. Олиб дарёнинг ўртабига отиб юбордим. Яна тур ташладим. Ҳаёл билан ўтириб кузим яна ушз балиқчаға тушди. Балиқчани қулимга олиб, гуё у тушунадигандай, гапирдим: «Эй, миттивой, мен сени есам, тишим-

ни ковағига ҳам жой бўлмайсан — бор сузгин...». Сўхбатимиз ҳовучимдаги сув тамом бўлгунча давом этди. Одам қачалоқнинг кузларига қандай ҳавас ва ҳайрат билан қараса мен ҳам балиқчаға шундай тикилиб утиравердим. Ҳовучимдаги сув охирлаб қолгач уни сувға қўйиб юбордим. Балиқча менга қараб раҳмат дегандай бошини оҳиста қимирлатиб сузиб кетди.

Бу воқеа менинг ёдимдан сира чиқмайди. Зеро, яхшилик қил, дарёға ташла, балиқ билмаса Холиқ билади.

Шерзод ХОЛИҚОВ

ДУНЁДА

(Боши утган сонларда)

— Утмишингни илгидан игнасигача айтиб бердим. Нима қилай, сурайвериб қўймади. Бечора йигит ҳалиёни сени яхши қўради. Бундан бир ҳафта олдин аясини курувдим. Ўзи танламади, энди ўзим қўшни кучадан келин топиб унаштирдим. Тўйни қилишимиз керак, — деганди.

Қалбим яна бир оғриди. Ҳалиги бахтли қиздан Жавоҳир акамини қизғондм. У киши меники бўлиши керак эди, мен у кишини бахтли қилишим, бир умр ёнида бўлишим керак эди. Афсус, энди бундай дейиш у ёқда турсим, уйлаш ҳам гуноҳ бўлади. Чунки мен ўз аҳдимида тўрламай, бошқага тегиб кетганимдан кейин Жавоҳир акам ҳам нима қилсин.

Дилдоранинг қўлчасидан ушлаб қўчага олиб чиқиб, айлантириб юрганимда, олдимизга янги енгил машина келиб тўхтади. Ўшиги очилиб бир неча йилдан буён соғиниб, қалбим зор-зор қуришни хоҳласа-да, номузддан мен қуришни истамасан азиз инсон, Жавоҳир акам тўшди. Саломлашдик. Мен гапиролмасдим. Биров тилимни кесиб ташлагандек гунг бўлиб қолгандим.

— Ширин қизингиз бор экан, — деди Жавоҳир акам Дилдорани кутариб оларкан. — Эй қизча, исминг нима?

Ушанда ҳали Дилнора энди-энди тили чиққан, яхши гапиролмасди.

— Исми Дилнора — дея унинг урига мен жавоб бердим, қизимга қараганча. Дилнора эса Жавоҳир акамини сочини, юзини ҳажжи қўллари билан силари. Ҳа, аяси учун силлаш, эркалаш армон бўлиб қолган сочларни силарди.

— Ая, да-да, — деди у тусатдан. Мен уялиб қўча қарадим. Боланинг галидан кейин иккаламиз ҳам жим қолдик. Охири, чидаб туролмадим. Дилдорани Жавоҳир акамнинг қўлидан оларканман, уэр сураб кетавтганимда, тўхтади.

— Дилфуза, тўхтанг, мен сиздан бир нарсани сурамоқчи эдим.

Тўхтаб қўз таги билан зўра қарадим.

— Сиз... сиз ҳалиям мени...

— Йўқ, Жавоҳир ака, мен бахтсизлик

ботқоғига ботганман. Мени энди тинч қўйинг, илтимос!

Тез-тез юриб уйга кириб кетдим. Менинг ҳолатимни қўриб аммаам хайрон эди.

— Сенга нима бўлди Дилфуза?

— У кишини кўрдим, — дея йиғлаб юбордим.

— Кимни, — деди аммаам дарвоза то-

БОР

мон қараркан.

— Жавоҳир акамини.

— Вой-буй, шунгайм йиғлайсанми, кеча телефон қилиб сени суrowди, гапласмоқчи эканлигини айтганиди. Мен сени бугун чиқишингни билиб, чиқинг, учрашасиз дегандим.

— Нега унақа дейсиз амма. Бекорга гап-сузга қоламиз.

— Жавоҳирнинг сенда кўнгли бор, балки...

— Амма, мен эрга тегиб чиққанман, беваман, биласизми шунга? У-чи ҳали йигит киши, қадамда қиз бола, унаштирилган дегандингиз, бас, шундай экан мени бошига урадимиз. Узимку бахтсиз, униям бахтини бузайми энди?

Амма бечора индамади.

Икки кун утгач кечга яқин аям телефон қилиб деди:

— Дилфуза қизим, биз узинг айтганингдек сени сураб келган совчига розилик бериб юбордик.

— Нима? Мен қилганини билмасдан, қўрмасдан-а? Мендан бир оғиз сурамасдан, қандай қилиб?

— Узинг айтганингиз қўрмайман деб. Майли қизим, энди пешонангдан курасан. Ҳа, айтмоқчи, қўёв бола билан эртага учрашасан. Соат унларда у сени Каттакўрғондаги истирохат боғининг фонтани олдида кутаркан. Сен қизингнинг қўлидан етказиб олсанг, у сени таниб олади. Мен қўёв болага шундай деб тушултирдим. Тўйни эса 15 октябрда деб белгилашди.

— 15 октябрда? Бир ҳафтадан кейинми? Қандай қилиб, ахир мен...

— Қўда тарафингизни уш тўй қилиб олиб кетаркан, айтмоқчи, эртага чиқиш эсингдан кутарилмасин-а?

Бошқа нарсани эшитмадим, телефон

дастагини қанча дақиқа ушлаб турганимни билмайман. Мана яна аллақандай, мен билмаган инсоннинг қўлига тушдим, деб уйладим. Аммаам эса бу ангиллини эшитиб узида йўқ хурсанд бўлди.

— Хайрият, бахтинг очиладиган бўлибди.

— Агар шунга бахт дейдиган бўлсангиз...

— Нега ундай дейсан?

— Аммажон, мен ахир ҳали у одамнинг қилганини ҳам билмайман-ку. Балки соқовдир, балки кўр в чулоқдир.

— Жиннимисан Дилфуза. Ота-онанг ҳам эсини еб қўйгани йўқ-ку сендек гўзал, ун гулидан бир гули очилмаган қизини чулоқ в соқовга берса. Сураб-суриштириб кейин розичилик беришгандир.

ЭКАН

— Э, қўйсангиз-чи.

Кечаси билан уламай чикдим. Бу гал тақдирим ким билан, қандай эркак билан боғланганим ҳақида уйлардим. Нималигини, қандайлигини, ёшми, қаримми деб ўзимча фараз қилмоқчи бўлардим, лекин қўз олдимга келтирилмасдан, Нима бўлса ҳам пешонамдан кураман, деб уйладим.

Эртаси кун Дилдорани кийинтириб қўлидан етказиб тақсига утирдим-да истирохат боғига бордим. Боғнинг дарвозасидан ичкарига кирарканман орагим тез-тез ура бошлади. Аям тайинлаган учрашув жойига фонтан томон юрдим.

Не қўз билан курайки фонтан олдида...

Мен бевафалик қилган инсон — Жавоҳир акам менинг келавганимни кузатиб қараб турарди. Йўқ-йўқ, бўлиши мумкин эмас. Бу шунчаки учратиб қолиш, тасодиф. Менга уйлангани бўлган эркак қадемай келиб қолиши мумкин, деб уйлаб индамай олдиларидан салом бериб ўтмоқчи эдим, қизим Дилнора Жавоҳир акамини таниб қўлиб у кишига қараб «да-да» деб талпинди.

Жавоҳир ака келиб Дилдорани кутариб оларкан саломлашдик.

— Жавоҳир ака, биз борайлик, бир киши билан учрашмоқчи эдик, илтимос. У яна бизни қўриб...

— Қўрқманг, уш сиз учрашадиган киши менман, келмайсизми деб уйловдим, хайрият бахтим бор экан,

— Нима деганингиз бў?

— Дилфуза, сизга уйланмоқчи бўлган, 15-октябрда тўй қилиб олиб кетмоқчи бўлган, учрашувга, айнан фонтан олди-га чакирган ҳам мен бўламан, ишонасизми? Биламан, бахтингиз ярим, мен энди сизни бахтли қилмоқчиман.

— Энди менинг устимдан қўлаясизми? Аммаам телефон қилиб айтгандир-да, — дедим ишончсиз.

— Йўқ, нега.

— Сизни бошқа қизга унаштиришганини эшитганман.

— Тўғри, унаштиришганиди, икки кун олдин қайтариш қилдим. Нима қилканан у қизни севмасам, барибир бахтли қилолмайман. Бахт нималигини фақат севишганлар тушунади. Агар эсингизда бўлса армияга кетавтганимда 15-октябрда тўй қилолмасиз деб айтгандим. Мана, орауимиз амалга ошадиган бўлди. Энди сиз меникисиз Рекхам.

Жавоҳир акамга қараб тикилиб қолдим. Ўз-ўзиданки еки қалбим қўнғонга, бахтга тўлганганимни қўлашимдан дувиллаб қўз еш оқа бошлади. Рекхам. Қандай ёқимли сўз, мен бунга эшитмаганим.

МУҲАББАТ

га икки йилдан ошувди. Ушанда бахт наҳидасидан қандай ҳолатда эканлигини тасаввур қила олмасини? Хурсандчилигимдан йиғлаб юбориб Жавоҳир акамнинг бағрига отилдим. Хайрият, дунда муҳаббат бор экан, дея у кишини маҳкамроқ қўчиб йиғлардим. Энди бу дард-фироқ еки алам билла армонли қўз эши эмас, балки муҳаббатнинг боллигига йймон келтириб бахтирлигидан ййғирма ёшли қизчанинг шодлиқ ййғиси эди.

Дилфуза (Рекхам)нинг муҳаббат тарихини оққа қўйишди: Диллод Қўлдошев, Каттакўрғон шахри.

Муаллифдан: Мен ушбу ишқ саҳифасини қўйиш ҳақида бирор нима олиб ташлолмадим ва шунинг билан бирга қўшиб ёзолмадим. Дилфузанинг ишқ саҳифаларини бугун бир қисса еки роман қилиш орасидан.

(Боши утган сонларда)

Азамат буларга ҳам эътибор бермади. Нақ шайдоғи бўлди-қўйди. Ишчи бўлса бўлмас, қўнда-қўнора уни йўқлайдиган, концертларга, ҳатто репетицияларга ҳам кириб утирдиган бўлди. Таманно эса уни ҳайда олмас, уни ўзининг ортидан мажнунларга юриши ўзига қўш ёқар, бошқа дўгоналари, таниш-билишларининг ҳавас ва ҳасад билан боқишларидан лаззатланар ва ана шу лаззатини ўзоқ, ҳудуд ўзоқ давом этишини истарди.

Шу тарика улар яқинлашиб кетишди. Санъаткорларнинг бир-бирларига яқин бўлишларига Таманно ажабланмас, бунга нафақат табиий ҳол, балки эҳтиёж, зарурат деб ҳисобларди. Шу боис унча-мунча гап-сузларга эътибор бермасди. Баъзан ресторан ва қаҳвахоналарда ўтиришса, баъзан упишди қуришишса, ҳасратлашишса, ороу-армонларни урлоқлашишса нимами ёмон бунга? Ахир бир-бирини тушунайми ёнча-ён яшашингиз ўзи фожиа эмасми? Бунақалар қанча? Бир-бирларига қўнгли йўқ, эр хотинга, хотин эрга қўдаб ашадди. Фақат уртада тўғилиб қолган болаларгина «тилла қишан» янглиг уларни бир-бирига боғлаб туради ҳолос. Шўнам туртиш-турмуш бўлди-ю, бир денгизда, бир қайиқда сузишга нима етсин!

Таманно ана шундай ширин ҳавлару — Азамат акасининг қайноқ қўчоғида яйраб-яйнаб юрган қўнларининг бирода унинг толеи осмонда қора бўлутлар қўринди, кейин бирдан чакмоқ қаққиди, ишққа ошувта қалбини гўё тилкалаб утгандек бўлди.

Одатдаги репетиция пайти эди.

Кимдир уни қандайдир аёл йўқлаб келганини, ташқарида қўтиб турганини айтди. Чикди. Одмигина кийинган, бодомқовқ жувон экан. Танимади. Қўришишди. Кейин ҳудди келишиб олгандек театрнинг орқасидан хийбон тарафга юришди. Ўстаттақина уриндикқа утиришди.

— Сиз мени танимайсиз, синглим, — деди жувон қизаринқираб. — Лекин мен сизни жуда яхши биламан.

Эркин УСМОНОВ

АЖАЛ ХИЁБОНИ

(Саргузашт мистик қисса)

Таманно гапнинг давомини қўтиб индамади ва у: «Мен Азамат аканинг хотиниман» дегандан кейингина сапчи уриндан туриб кетаёзди. Лекин ўзини босди.

— Жуда яхши, хурсандман, — дея олди ҳолос.

— Мен эса хурсанд эмасман, — унинг гапини шарт кесди аёл. — Сиз мени эримни тинч қўйинг, ёш болаларим бор, Таманнохон!

Таманно ҳудди ёнидаги аёл ўзини ҳозир юмдалаб ташлайдигандек орқасига тисарилди ва елкалари силкиниб қўлиб юборди.

— Қизиксиз-а, опагон! Мен эрингизни буйнига осилиб олибизамки, тинч қўйсам? Ўзлари ёпишиб олганлар

менга!

— Уялинг шунақа дегани, — кузларда ноғоҳ қўнқиб сезилди жувонни. — Сизиям ота-онангиз бордир... бинийдек қизсиз, бировнинг эрини йўлдан ургандан кура турмушга чиқсангиз бўлмайдингиз?

— Буниси энди мени проблемам, — деди Таманно бепарво бир тарзда. — Эрга тегаманми-йўқми, бу менинг ишим. Қўлаверса, эрингизга осилиб

олганим йўқ. Бир қиё боқишимга зор бўлиб юрган не-не йигитлар бор!

— Сиздан илтимос қиламан, жон синглим, — андух тула бир ниғоҳ билан тикилди аёл. — Худо хайрингизни берсин. Оиламиз бузилмасин! Сизга ҳам яхши жойлардан ато этсин, қўша-қарин синглим! Фақат Азамат акани тинч қўйсангиз бўлди. Бош-қўзини айланторманг!

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

— Яхши. Уйлаб кураман, — деди Таманно йлғонда «уф» тортиб ва туйқусдан юзига қўлга тепчиди. — Балки, мени севиб қолгандирлар-а?

— Бе-е, эрта-индин узи қиз узатадиган, сочларига оқ оралаган одамга севишни ким қўйибди, — аламли қўлисиради аёл.

Оила ва жамият

Маколада келтирилган фактлар, воқеалар, маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади.

Муаллиф фикри тахририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

Қўлёзмалар таҳлил қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Телефонлар :

Бош муҳаррир - 133-28-20

Котибият - 34-86-91

Эълонлар бўлими - 136-56-52

МАНЗИЛИМИЗ

Тошкент- 700000,

Амир Темура кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй.

«Шарк» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Манзил Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41- уй. Босишга топшириш вақти - 20.35. Босишга топширилди - 21.15.

Ҳомий «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик жамияти

Обуна индекси - якка обуначилар учун 176

ташкilotлар учун 177

Рўйхат олиш № 33

Буюртма Г- 0618

23990 нусхада чоп этилди.

Формати А-3, ҳажми 2 босма табок.

Чоршанба кунлари чиқади.

Баҳоиси эркин нархда.

Навбатчи Н. АННАЕВА.